

Sygn. I C 824/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2017 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z/s w W.

przeciwko M. D.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanego M. D. na rzecz powoda (...) z/s w W. kwotę 467,18 zł (czterysta sześćdziesiąt siedem złotych osiemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 06.02.2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego M. D. na rzecz powoda (...) z/s w W. kwotę 137,30 zł (sto trzydzieści siedem złotych trzydzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 824/17

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W., reprezentowany przez radcę prawnego M. Z., w pozwie złożonym w dniu 6 lutego 2017 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie wnosił, o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego M. D. kwoty 467,18 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 6 lutego 2017 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany zawarł z (...) w dniu 23 lipca 2014 r. umowę pożyczki o numerze (...) na podstawie której pozwany otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach określonych w tej umowie.

Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, wobec czego kwota niespłaconej należności głównej stała się wymagalna. Przedmiotowa wierzytelność na skutek umowy przelewu zawartej w dniu 28 grudnia 2016 r. została zbyta przez (...) na rzecz (...) z siedzibą w W.. Wobec nie spłacenia zobowiązania powód wystąpił z żądaniem zasądzenia kwoty 467,18 zł, na którą składają się: kapitał w wysokości 200 zł, koszty udzielenia pożyczki 259 zł, odsetki za opóźnienie naliczane za okres od 28 grudnia 2016 r. do dnia poprzedzającego wniesienie powództwa tj. 5 lutego 2017 r. w kwocie 8,18 zł (pozew k. 2-4 akt).

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 29 marca 2017 r. stwierdził bark podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego w Ciechanowie według właściwości (postanowienie k. 5 akt).

Po przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego w Ciechanowie powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Pozwany M. D. wnosił o oddalenie powództwa w całości. Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia umowy stanowiącej podstawę dochodzenia roszczenia ani wysokości żądania, a jedynie wnosił o umorzenie należności z powodu jego trudnej sytuacji majątkowej. Pozwany wyjaśnił, że od kilku lat leczy się psychiatrycznie, a jego jedynym źródłem dochodu jest zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie (odpowiedź na pozew z załącznikami k. 40-43 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 lipca 2014 r. M. D. zawarł umowę pożyczki o numerze (...) z (...). Na podstawie umowy pozwany otrzymał 200 zł pożyczki. Pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczonej kwoty powiększonej o koszt udzielenia pożyczki w kwocie 279 zł w ciągu 30 dni (dowód: kserokopia umowy k. 32-35 akt).

Pozwany nie wywiązał się z warunków umowy i nie spłacił pożyczki. Przedmiotowa wierzytelność na skutek umowy przelewu zawartej w dniu 28 grudnia 2016 r. została zbyta przez (...) na rzecz (...) z siedzibą w W. (dowód: kserokopia umowy k. 16-27 akt).

Pozwany został zawiadomiony o cesji pismem z dnia 23 stycznia 2017 r. (dowód: zawiadomienie o cesji k. 37 akt)

Na dzień wniesienia pozwu, do spłaty pożyczkobiorcy pozostała kwota 467,18 zł, na którą składają się: kapitał w wysokości 200 zł, koszty udzielenia pożyczki 259 zł, odsetki za opóźnienie naliczane za okres od 28 grudnia 2016 r. do dnia poprzedzającego wniesienie powództwa tj. 5 lutego 2017 r. w kwocie 8,18 zł (dowód: wyciąg z ksiąg funduszu k. 11 akt).

Należności dochodzonej pozwem pozwany nie zapłacił. Pozwany nie ma możliwości spłaty zobowiązania ze względu na swoją trudną sytuację majątkową. Pozwany od kilku lat leczy się psychiatrycznie, a jego jedynym źródłem dochodu jest zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie (dowód: odpowiedź na pozew z załącznikami k. 40-43 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a w szczególności: pozwu k. 2 – 4 akt, wyciągu z ksiąg k. 11-12 akt, wyciągu z rejestru funduszy k. 14, 31 akt, odpisu KRS k. 15, 28-30 akt, umowy pożyczki k. 32-36 akt, umowy kupna wierzytelności k. 16-27 akt, zawiadomienia o cesji k. 37 akt, odpowiedzi na pozew k. 40 akt, orzeczenia o niepełnosprawności k. 41 akt, decyzji ZUS k. 42 – 43 akt.

W niniejszej sprawie, na podstawie art. 232 k.p.c. zdanie drugie, Sąd dopuścił dowód z dokumentów złożonych w trakcie postępowania. Fakt istnienia tych dokumentów wynikał już z dołączonych do pozwu dokumentów. Prawdziwość dokumentów nie był przez strony kwestionowana, ani nie budzi wątpliwości. Sąd uwzględnił wszystkie dokumenty dołączone do pozwu i złożone przez strony. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane. Pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonego pozwem roszczenia, a jedynie wnosił o rozłożenie należności na raty ze względu na trudną sytuację majątkową. W tej sytuacji Sąd uznał, iż dołączone dokumenty stanowią uzupełnienie dowodów stanowiących załącznik do pozwu i dlatego mogą stanowić podstawę do wydania w sprawie rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wykazał w toku procesu, że nabył wierzytelność od (...) na podstawie umowy przelewu.

Zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

W myśl art. 511 k.c. jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony. Norma zawarta w art. 511 k.c. nie wymaga zawarcia umowy przelewu w formie pisemnej, a jedynie tego, aby istniało pismo, które potwierdza dokonanie przelewu wierzytelności. Sąd w niniejszym składzie podziela w całości rozważania Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w wyroku z 8 marca 2005 r., sygn. akt I ACa 1516/04, opublik. OSA 2005/12/44, który podkreślił: "Ustawodawca w art. 511 k.c. mówi o "stwierdzeniu" przelewu wierzytelności pismem, a nie o zawarciu przelewu w formie pisemnej. Czym innym jest dokonanie czynności prawnej w formie pisemnej, a czym innym "stwierdzenie" pismem, iż określona czynność została dokonana. "Stwierdzenie pismem" nie odnosi się bowiem do formy czynności prawnej, a jedynie do istnienia pisma stwierdzającego, że umowa przelewu została przez strony zawarta.". Dalej Sąd ten zasadnie podkreśla: "W sytuacji gdy obie strony zgodnie twierdzą, że doszło do przelewu wierzytelności z umowy ubezpieczenia i że obie strony miały taki zamiar i cel umowy na względzie - zbędne są rozważania i dokonywanie wykładni oświadczeń woli w tym przedmiocie. Dokonywanie takiej wykładni ma bowiem sens wówczas, gdy stanowiska stron umowy różnią się."

Na skutek przelewu wierzytelności doszło do zmiany strony stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela, a zatem powód jest legitymowany czynnie do występowania w niniejszym procesie. Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzają w myśl art. 511 k.c., że do zawarcia umowy doszło. Nadto zostało przedłożone przez powoda wezwanie, którym zawiadomił on pozwanego o zawarciu umowy cesji z wierzycielem. W myśl art. 515 k.c. jeżeli dłużnik, który otrzymał o przelewie pisemne zawiadomienie pochodzące od zbywcy, spełnił świadczenie do rąk nabywcy wierzytelności, zbywca może powołać się wobec dłużnika na nieważność przelewu albo na zarzuty wynikające z jego podstawy prawnej tylko wtedy, gdy w chwili spełnienia świadczenia były one dłużnikowi wiadome. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a nabywcą wierzytelności.

Zgodnie z art. 720. § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W dniu 23 lipca 2014 r. M. D. zawarł umowę pożyczki z (...) Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, wobec czego kwota niespłaconej należności głównej stała się wymagalna wraz z odsetkami umownymi. Należność nie została spłacona w określonym terminie, dlatego (...) przełał dług na (...) z siedzibą w W..

Ponieważ pozwany nie kwestionował zasadności dochodzonego roszczenia ani kwot, Sąd uznał, że twierdzenia powoda co do kwoty zadłużenia pozwanego nie budzą uzasadnionych wątpliwości, jak też nie zostały one przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339 § 2 k.p.c.). Zauważyć przy tym należy, że pozwany w odpowiedzi na pozew jedynie wskazał na swoją trudną sytuację materialną, gdyż od kilku lat leczy się psychiatrycznie, a jego jedynym źródłem dochodu jest zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie. W tej sytuacji Sąd uznał żądanie pozwu za uzasadnione i zasądził dochodzoną pozwem należność.

Jak wynika z art. 476 zd. 1 k.c., dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela.

Do 1 stycznia 2016 r. art. 481 KC, który regulował kwestię odsetek za opóźnienie następująco:

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Wysokość odsetek z tytułu opóźnienia może zatem być określona przez strony w umowie albo też może wynikać z przepisów prawa (wyżej cytowany § 2). Granicę wysokości odsetek za opóźnienie wyznaczały przepisy o odsetkach maksymalnych, zawarte w art. 359 § 2¹ KC (obowiązującym przed 1 stycznia 2016 r.), który odpowiednio należało stosować. Zgodnie z jego brzmieniem - Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej (czyli. np. umowy) nie może w stosunku rocznym przekraczać 4-krotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne). W razie zastrzeżenia w czynności prawnej stopy odsetek za opóźnienie wyższych niż odsetki maksymalne wierzycielowi należały się odsetki maksymalne (art. 359 § 2¹ KC – obowiązującym do 1 stycznia 2016 r.). Organem, który określał wysokość odsetek ustawowych do dnia 1 stycznia 2016 r. była Rada Ministrów (art. 359 § 3 KC)

W dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.), która znówelizowała m.in. przepisy dotyczące odsetek zarówno tych wynikających z art. 359 k.c. – tzw. odsetek kapitałowych, jak z art. 481 k.c. – tzw. odsetek za opóźnienie, zmieniającą sposób obliczania odsetek i ich wysokość.

Nowa treść art. 481 k.c. brzmi następująco -

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 2¹. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

§ 2². Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

§ 2³. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

§ 2⁴. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z art. 56 cytowanej ustawy nowelizującej – Do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Biorąc pod uwagę wyżej cytowane przepisy (zarówno te przed 1 stycznia 2016 r., jak i te po 1 stycznia 2016 r.) – Sąd zasądził od kwoty 467,18 zł, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia wytoczenia powództwa tj. 6 lutego 2017 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W treści wyroku Sąd nie zamieścił odrębnego punktu odnośnie oddalenia wniosku pozwanego o umorzenie należności lub o rozłożenie należności na raty, mając na uwadze stanowisko wyrażane w doktrynie. Odmowa rozłożenia świadczenia na raty albo wyznaczenia terminu do spełnienia świadczenia nie wymaga odrębnego orzeczenia

w sentencji wyroku, lecz powinna być umotywowana w uzasadnieniu (K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1504, Przemysław Telenga (w;) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego).

Sąd w ogóle nie może umorzyć należności, a jedynie ma prawo do rozłożenia należności na raty. W niniejszej sprawie Sąd nie uznał za zasadne rozłożenie zasądzonej należności na raty. Możliwość taka wynika z art. 320 k.p.c., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przesłanką do rozłożenia świadczenia na raty jest pozytywna prognoza odnośnie spłaty, bowiem celem uregulowania z art. 320 k.p.c. jest zapewnienie dłużnikowi możliwości spłaty zadłużenia. W niniejszej sprawie pozwany wskazał, że utrzymuje się z zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł miesięcznie. Dochód w takiej wysokości nie pozwala na przyjęcie, iż pozwany jest w stanie spełnić świadczenie w ratach. Ponadto należy wskazać, iż od chwili wytoczenia powództwa pozwany nie zapłacił nawet w części należności dochodzonych pozwem. Taka postawa pozwanego również wskazuje na to, że należność rozłożona na zadeklarowane przez pozwanego raty nie będzie przez niego spłacana w przyszłości w ratach. W tej sytuacji, ze względu na dotychczasową postawę pozwanego, Sąd uznał za niecelowe rozłożenie należności na raty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku, zgodnie z zasadą wyrażoną w trybie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

Na koszty składają się: opłata sądowej, którą uiszczył powód – 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego - wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 90 zł, których wysokość wynika z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1667), 17 zł opłaty od pełnomocnictwa oraz 0,30 zł opłat manipulacyjnych.

Z tych względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)